

TÁC ĐỘNG CỦA TRÍ TUỆ NHÂN TẠO (AI) ĐỐI VỚI VIỆC GIẢNG DẠY VÀ HỌC TIẾNG ANH THƯƠNG MẠI TRONG NGÀNH NGÔN NGỮ ANH: GÓC NHÌN TỪ LỚP HỌC

Ngô Hồng Pho

Khoa Ngoại Ngữ, Trường Đại học An Giang, Đại học Quốc gia TP.HCM

Email: nhpho@agu.edu.vn

Tóm tắt: Bài báo phân tích tác động của việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong giảng dạy và học tập tiếng Anh thương mại trong ngành Ngôn ngữ Anh với trọng tâm là góc nhìn từ thực tiễn lớp học. Từ góc nhìn lớp học, nghiên cứu nhấn mạnh rằng trí tuệ nhân tạo (AI) không thay thế giáo viên mà đóng vai trò như công cụ hỗ trợ, giúp tối ưu hoá quá trình giảng dạy và học tập. Bài báo cũng chỉ ra các thách thức về sự phụ thuộc quá mức của việc dạy và học vào công nghệ. Từ đó, bài báo nhấn mạnh rằng việc kết hợp hài hòa giữa công nghệ và phương pháp giảng dạy truyền thống là điều kiện tiên quyết để nâng cao chất lượng dạy và học, đồng thời đề xuất giải pháp nhằm khai thác, vận dụng trí tuệ nhân tạo (AI) một cách hiệu quả và bền vững trong dạy và học tiếng Anh thương mại trong ngành Ngôn ngữ Anh.

Từ khóa: trí tuệ nhân tạo (AI), dạy và học, tiếng Anh thương mại, công nghệ, lớp học.

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) ON TEACHING AND LEARNING BUSINESS ENGLISH IN ENGLISH LANGUAGE STUDIES: INSIGHTS FROM THE CLASSROOM

Abstract: This article analyzes the impact of applying artificial intelligence (AI) in teaching and learning Business English in English Language Studies, focusing on the classroom perspective. From this viewpoint, the research emphasizes that AI does not replace teachers but functions as a supportive tool to optimize the teaching and learning process. The article also highlights challenges related to over-dependence on technology. Therefore, it states that a harmonious integration of technology and traditional teaching methods is essential to improve the quality of education, while proposing solutions for the effective and sustainable use of AI in teaching and learning Business English in English Language Studies.

Keywords: Artificial Intelligence (AI), teaching and learning, Business English, technology, classroom.

Nhận bài: 07/01/2026

Phản biện: 09/02/2026

Duyệt đăng: 13/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, với sự phát triển vượt bậc của công nghệ số, trí tuệ nhân tạo (AI) đã phát triển nhanh chóng và là công cụ hữu ích, tác động sâu rộng trong đào tạo ngoại ngữ. Trong ngành Ngôn ngữ Anh, tiếng Anh thương mại (Business English) giữ vai trò đặc biệt quan trọng giúp sinh viên, người lao động hội nhập vào môi trường kinh doanh quốc tế. Khác với tiếng Anh tổng quát, tiếng Anh thương mại nhấn mạnh vào tính chuẩn mực ngôn ngữ, kỹ năng nghề nghiệp và bối cảnh chuyên môn như viết email giao dịch, đàm phán hợp đồng, thuyết trình và giao tiếp liên văn hóa trong doanh nghiệp, thương mại. Do đó, từ góc nhìn lớp học, việc ứng dụng AI trong giảng dạy và học tiếng Anh thương mại là điều cần thiết để hỗ trợ sinh viên nâng cao kiến thức và kỹ năng, đáp ứng tốt hơn yêu cầu của môi trường kinh doanh toàn cầu. Thật vậy, giáo dục dựa trên (AIED) cần được triển khai trong các không gian học tập kết hợp, trong đó công nghệ số và các hoạt động dạy-học truyền thống đóng vai trò bổ sung cho nhau. (Luckin et al., 2016).

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tổng quan về trí tuệ nhân tạo (AI) trong dạy và học tiếng Anh thương mại trong thời kỳ hội nhập toàn cầu

2.1.1. Khái niệm về Tiếng Anh thương mại

Tiếng Anh thương mại là loại tiếng Anh được sử dụng trong các bối cảnh chuyên nghiệp và nơi làm việc, bao gồm thương mại quốc tế, giao tiếp doanh nghiệp, tài chính, bảo hiểm, ngân hàng, tiếp thị và các tương tác hàng ngày tại văn phòng (Spencer, 2025).

2.1.2. Tầm quan trọng của việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) vào việc dạy và học tiếng Anh thương mại trong bối cảnh toàn cầu hóa.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, các doanh nghiệp làm việc từ các quốc gia khác nhau. Do đó Tiếng Anh thương mại trở thành kỹ năng bắt buộc trong các hoạt động giao tiếp quốc tế đàm phán, thuyết trình, email giao dịch, hợp đồng, báo cáo chuyên môn. Điều này đòi hỏi quá trình đào tạo Tiếng Anh thương mại ngành ngôn ngữ Anh phải không ngừng đổi mới, hiệu quả, thực tiễn. Tuy nhiên, các phương pháp giảng dạy truyền thống vẫn còn nhiều hạn chế, mang tính lý thuyết nhiều chưa gắn

kết chặt chẽ với các tình huống kinh doanh thực tế. Trong bối cảnh đó, với sự phát triển của công nghệ, AI là một giải pháp tiềm năng, góp phần khắc phục những hạn chế này mang đến những phương pháp học tập hiệu quả và linh hoạt, mô phỏng các tình huống kinh doanh thực tiễn và cung cấp phản hồi kịp thời, từ đó nâng cao chất lượng và hiệu quả của việc dạy và học Tiếng Anh thương mại.

2.1.3. Vai trò của AI trong lớp học tiếng Anh thương mại

Trong môi trường Tiếng Anh thương mại (Business English) thì tính chính xác, sự chuyên nghiệp và bối cảnh thực tế là điều quan trọng nhất, do đó AI không chỉ là một công cụ hỗ trợ mà kỹ thuật mà còn góp phần thay đổi phương pháp dạy – học theo hướng cá nhân hóa, linh hoạt và thực tiễn hơn. Từ góc nhìn lớp học, AI đóng vai trò như:

Trợ lý học thuật cho giảng viên: AI giúp giảng viên soạn giáo án, tạo và sưu tầm đa dạng nguồn tài liệu tiếng Anh thương mại. AI hỗ trợ giảng viên trong việc chấm bài, đánh giá kết quả, và theo dõi tiến độ học tập của cá nhân trong lớp học.

Công cụ hỗ trợ cá nhân hóa cho sinh viên: AI có thể phân tích, đánh giá năng lực từng người học một cách tích cực và nhanh chóng. Điều quan trọng là AI đưa ra phản hồi tức thì về việc sử dụng ngôn ngữ chuyên ngành thương mại giúp sinh viên chỉnh sửa và nâng cao kiến thức một cách nhanh chóng và tự nhiên.

Hỗ trợ kỹ năng giao tiếp thương mại: AI có thể mô phỏng tình huống đàm phán, viết email, thuyết trình các cuộc hội thoại thực tế, tạo cơ hội cho người học luyện tập kỹ năng giao tiếp trong nhiều tình huống kinh doanh khác nhau và giúp sinh viên tăng tính tương tác khi làm bài tập, dự án theo nhóm.

Theo một báo cáo của HolonIQ, AI sẽ đóng vai trò ngày càng quan trọng trong việc cá nhân hóa giáo dục và giúp người học đạt được mục tiêu của mình một cách hiệu quả hơn (HolonIQ, 2023). Do đó trí tuệ nhân tạo (AI) có tác động mạnh mẽ và tích cực đối với cả giáo viên và người học trong quá trình dạy và học tiếng Anh thương mại.

2.2. Tác động tích cực của AI trong giảng dạy tiếng Anh thương mại từ góc nhìn lớp học

2.2.1. Trí tuệ nhân tạo (AI) hỗ trợ giảng viên: Góc nhìn từ lớp học.

Từ góc độ giảng viên, AI đang được sử dụng ngày càng linh hoạt trong thiết kế bài giảng và tổ chức hoạt động học tập, thúc đẩy chuyển dịch từ mô hình dạy học truyền thống sang blended

learning, trong đó AI đóng vai trò trợ lý học tập. Trước đây, việc chuẩn bị giáo án và học liệu tiếng Anh thương mại thường tốn nhiều thời gian, đôi khi thiếu tính mới mẻ; khi có AI hỗ trợ, giảng viên tìm kiếm tài liệu nhanh hơn, đa dạng hơn và tạo được các dạng bài tập độc đáo, hấp dẫn. Nhiều giảng viên tận dụng ChatGPT, Canva AI để mô phỏng tình huống thực tiễn như đàm phán hợp đồng, viết email đơn đặt hàng từ ngữ liệu trong sách, giúp sinh viên học sâu hơn và gắn với bối cảnh kinh doanh thay vì chỉ học lý thuyết. AI cũng hỗ trợ theo dõi tiến trình học tập cá nhân (trình độ, điểm mạnh–yếu, tốc độ), nhờ đó giảng viên bám sát năng lực thực tế và nâng hiệu quả dạy học. Thay vì chấm bài và nghe ghi âm thủ công, AI cung cấp phản hồi tức thì về ngữ pháp, từ vựng, cấu trúc và phát âm (TSE, 2025); các nền tảng như Teachmint, ClassDojo, Google Classroom tích hợp AI giúp quản lý tiến độ và đánh giá thuận tiện hơn. AI còn hỗ trợ kỹ năng chuyên ngành như viết email, báo cáo, thuyết trình đúng chuẩn (Zawacki-Richter và cs., 2019); công cụ Grammarly, Writefull góp phần chuẩn hóa diễn đạt. Nhìn chung, AI giúp tiết kiệm thời gian, tăng tương tác, giảm thụ động, tạo cái nhìn tổng quan về năng lực người học; AI không thay thế giảng viên nhưng là chất xúc tác mạnh mẽ trong dạy học tiếng Anh thương mại.

2.2.2. Trường hợp điển hình về ứng dụng AI trong tiết dạy lớp tiếng Anh thương mại

Trong tiết học tiếng Anh thương mại, giảng viên yêu cầu sinh viên viết email giao dịch với khách hàng theo chủ đề của bài học “Selling”. Sinh viên sẽ viết email theo kiến thức đã học và sau đó sẽ viết lại email với sự hỗ trợ từ AI.

Bối cảnh

- Lớp học: Business English tại Khoa Ngôn ngữ Anh
- Số lượng sinh viên: 45
- Nội dung bài học: Viết email xác nhận đơn hàng theo chủ đề “Selling”

Triển khai

1. Giảng viên giao nhiệm vụ: viết một email thương mại xác nhận đơn hàng.
2. Lần 1 (sinh viên không dùng AI): sinh viên viết email dựa trên kiến thức đã học và tài liệu trong sách.
3. Lần 2 (sinh viên có ứng dụng AI): sinh viên được phép sử dụng ChatGPT để tham khảo cấu trúc, từ vựng, và cách diễn đạt, sau đó điều chỉnh nội dung cho phù hợp với ngữ cảnh của bài tập.

4. Thảo luận trên lớp: giảng viên yêu cầu sinh viên trình bày cả hai phiên bản để so sánh sự khác biệt.

Kết quả quan sát

• Lần 1 (không ứng dụng AI): Email có sự sáng tạo và cá nhân hóa cao; một số lỗi ngữ pháp và cách diễn đạt chưa chuẩn mực trong ngôn ngữ thương mại.

Ví dụ: “Payment is due 30 days after the invoice date” → chưa phù hợp, nên viết là “We confirm that our payment terms are 30 days after the date of the invoice.”

Ví dụ khác: “If you have any questions, you can ask anytime” → chưa trang trọng, nên viết là “If you have any queries, please do not hesitate to contact us.”

• Lần 2 (có sự hỗ trợ từ AI): email có cấu trúc rõ ràng, ngôn ngữ chuyên nghiệp, sử dụng nhiều cụm từ thương mại chuẩn xác.

Ví dụ: “We are writing to confirm...”, “I am pleased to confirm...”, “We thank you for your business...”

Tuy nhiên, một số sinh viên sao chép nguyên văn gợi ý từ AI, thiếu sự điều chỉnh theo ngữ cảnh cá nhân.

Phân tích

• Tác động tích cực:

- AI giúp sinh viên nhanh chóng tiếp cận chuẩn mực ngôn ngữ thương mại.

- Thấy rõ sự thay đổi cách sử dụng từ vựng, văn phong khi viết email của từng cá nhân từ lần 1 sang lần 2.

• Thách thức: nguy cơ sinh viên sao chép máy móc, thiếu sáng tạo.

Khuyến nghị:

- AI nên được dùng như công cụ tham khảo, hỗ trợ, không nên sao chép lại nguyên văn.

- Giảng viên cần hướng dẫn sinh viên điều chỉnh nội dung để phù hợp với ngữ cảnh và văn phong của thể loại và chủ đề bài tập.

Qua bài tập thực hành viết email xác nhận đơn hàng trước và sau khi sinh viên sử dụng AI, với sự hỗ trợ của AI, giảng viên không tốn nhiều thời gian và công sức trong việc chỉnh sửa và đánh giá việc thực hành bài tập của sinh viên vì từng sinh viên đều nhận được phản hồi tích cực và nhanh chóng tại lớp học.

2.3. Tác động tích cực của AI vào sinh viên trong việc học tiếng Anh thương mại từ góc nhìn lớp học.

2.3.1. Trí tuệ nhân tạo (AI) hỗ trợ sinh viên: Góc nhìn từ lớp học.

HolonIQ (2023) xác nhận trí tuệ nhân tạo (AI) tác động đến mọi khía cạnh trong hành trình học tập của học sinh trên phạm vi hàng triệu học sinh. Từ góc nhìn người học, nhiều sinh viên chia sẻ rằng AI đã hỗ trợ sinh viên trong quá trình học tập như dịch thuật, viết email, viết báo cáo, dự án. Đây là các thể loại bài tập sinh viên thường làm và đã có sự tiến bộ, thay đổi ngay tại lớp khi có ứng dụng AI. Cụ thể là Grammarly hỗ trợ chỉnh sửa ngữ pháp, từ vựng và phong cách viết email, thư thương mại, báo cáo. Công cụ AI này không chỉ phát hiện lỗi ngữ pháp, chính tả, dấu câu mà còn gợi ý cách viết mạch lạc, tự nhiên và phù hợp với văn phong (học thuật, công việc). Nhờ đó, người học dễ dàng nâng cao khả năng viết chuẩn và chuyên nghiệp trong môi trường quốc tế. Ngoài ra, mức độ hứng thú, động lực học tập khi có AI hỗ trợ luôn là điều cần thiết và quan trọng đối với sinh viên trên lớp học. Đối với công cụ AI như ChatGPT, động lực này thể hiện qua sự hứng thú khi sinh viên khám phá các tính năng sáng tạo, như phản hồi thông minh hay hỗ trợ giải quyết bài tập phức tạp (Nguyễn Thi Thanh Nguyệt, 2025). Bên cạnh đó, điều vô cùng quan trọng là AI giúp sinh viên phát triển kỹ năng ngôn ngữ tiếng Anh thương mại rất hiệu quả như rèn luyện kỹ năng nói, luyện thuyết trình trong môi trường thương mại quốc tế. Kỹ năng nói là một trong những kỹ năng phức tạp nhất đối với người học tiếng Anh thương mại do thiếu môi trường giao tiếp kinh doanh thực tế. Do đó AI đã đem đến giải pháp hữu ích, hiệu quả thông qua các công cụ hội thoại ảo như AI có thể mô phỏng các tình huống giao tiếp thực tế như phỏng vấn xin việc, giao dịch, thuyết trình, báo cáo; đề xuất câu hỏi để luyện tập phản xạ nói trong ngữ cảnh thương mại và phản hồi theo ngữ cảnh thương mại, giúp sinh viên phát triển phản xạ nói nhanh chóng; phát hiện lỗi phát âm và gợi ý sửa sai từ vựng chuyên ngành thương mại. Ví dụ: Talkpal AI cung cấp môi trường luyện giao tiếp mô phỏng, giúp sinh viên thực hành hội thoại thương mại, mở rộng từ vựng chuyên ngành và cải thiện phản xạ giao tiếp và đưa ra phản hồi, đánh giá tức thì chi tiết về phát âm, ngữ pháp và cách dùng từ không đúng ngữ cảnh, giúp sinh viên sửa lỗi nhanh chóng, kịp thời và hiệu quả hơn so với việc chờ đợi phản hồi từ giáo viên. Chẳng hạn, Elsa Speak giúp sinh viên cải thiện phát âm bằng cách so sánh giọng nói của họ với người bản xứ, đưa ra phản hồi chi tiết về cách điều chỉnh và Google Speech-to-Text là một ứng dụng nổi bật

giúp người học cải thiện phát âm và ngữ điệu bằng công nghệ AI. Các công cụ như Google Translate hay DeepL không chỉ dịch mà còn giải thích ngữ cảnh thương mại, cách dùng từ, giúp sinh viên hiểu sâu hơn về cách sử dụng tiếng Anh trong các tình huống khác nhau. Ví dụ, khi luyện giao tiếp về chủ đề “Companies”, hệ thống sẽ đưa ra các từ vựng, mẫu câu thường dùng trong văn phòng, các cuộc họp, hoặc các dự án hay workshops. Tóm lại, mặc dù AI mang lại nhiều lợi ích, nhưng sinh viên không nên phụ thuộc hoàn toàn vào công nghệ mà chỉ ứng dụng AI để tạo động lực học tập, đặc biệt trong việc phát triển kỹ năng giao tiếp tự nhiên trong môi trường thương mại quốc tế.

2.3.2. Trường hợp điển hình: Sinh viên ứng dụng AI trong tiết học Kỹ năng giao tiếp tiếng Anh thương mại

Bối cảnh

- Lớp học: Kỹ năng giao tiếp thương mại – Khoa Ngôn ngữ Anh
- Số lượng sinh viên: 40
- Nội dung bài học: Thực hành hội thoại tình huống một khách hàng muốn đặt hàng với nhà cung cấp quen thuộc

Triển khai

- Thực hành hội thoại không dùng AI
- Sinh viên đóng vai khách hàng và nhà cung cấp.
- Tự xây dựng hội thoại dựa trên kiến thức đã học và tài liệu trong giáo trình.

Kết quả:

- Hội thoại sáng tạo, linh hoạt, thể hiện cá tính riêng.
- Tuy nhiên, mắc lỗi diễn đạt, thiếu chuẩn mực trong ngôn ngữ thương mại.

Ví dụ: “I want to make a deal quickly” “We hope to make the agreement fast” → chưa trang trọng, nên dùng “We are keen to finalize the agreement promptly.”

- Thực hành hội thoại có hỗ trợ AI

Sinh viên được phép tham khảo ChatGPT để lấy cách diễn đạt chuyên nghiệp trong môi trường thương mại và từ vựng chuyên ngành. Sau đó, điều chỉnh nội dung để phù hợp với ngữ cảnh, nội dung bài tập.

Kết quả:

Hội thoại có cấu trúc rõ ràng, sử dụng nhiều cụm từ chuẩn mực trong giao tiếp thương mại.

Ví dụ: “Do you think you could...”, “Could you clarify your terms?”, “We look forward to reaching a mutually beneficial agreement.”

Kết luận từ sinh viên:

AI giúp sinh viên nhanh chóng tiếp cận nhanh phong cách giao tiếp thương mại thực tế.

• Lần 1 (khi không ứng dụng AI): Hội thoại sáng tạo, nhưng thiếu chuẩn mực và mắc lỗi diễn đạt.

• Lần 2 (có ứng dụng AI): Hội thoại chuyên nghiệp, chuẩn mực, nhưng đôi khi cảm thấy thiếu tự nhiên do sao chép. Tuy nhiên, sinh viên nhận cảm nhận rõ ràng sự tiến bộ từ lần thứ nhất sang lần thứ hai tăng hứng thú khi thực hành đối thoại.

• Thách thức:

Sinh viên lo lắng sự lệ thuộc vào AI, giảm khả năng sáng tạo và ứng biến.

• Khuyến nghị:

- AI nên được sử dụng như công cụ tham khảo với sự hướng dẫn từ giảng viên để giúp sinh viên điều chỉnh và cá nhân hóa ngôn ngữ.

Qua tiết học này sinh viên nhận thấy rõ ràng về sự tác động của AI vào việc sử dụng ngôn ngữ trong tiết học tiếng Anh thương mại; đồng thời cũng giúp sinh viên nhận thức được cách sử dụng AI một cách có trách nhiệm không lệ thuộc vào AI. Thật vậy, Li và Xu (2020) đã thực hiện một nghiên cứu liên quan đến nền tảng học ngôn ngữ do AI điều khiển và nhận thấy rằng, những sinh viên tích cực tham gia với các công cụ AI, trình độ ngôn ngữ được cải thiện so với những người không sử dụng (trích trong Nguyệt, 2025, tr. 4).

2.4. Thách thức và khuyến nghị

Khi được sử dụng kết hợp với phương pháp học truyền thống và công nghệ, AI có thể mở ra một kỷ nguyên mới, mang lại nhiều cơ hội trong việc học tiếng Anh thương mại, giúp học viên tiếp cận kiến thức một cách hiệu quả và tự nhiên hơn nhưng cũng không thiếu những thách thức. AI có thể hỗ trợ giáo viên nhưng không thể thay thế được vai trò của người thầy. Do đó để giải quyết những vấn đề trên, cần phải đảm bảo ứng dụng tích hợp AI một cách có kiểm soát để đảm bảo nội dung chính xác và phù hợp với bối cảnh văn hóa – kinh doanh, đúng mục đích. Người học tiếng Anh thương mại cần biết cách dùng AI một cách thông minh và trách nhiệm để soạn email hợp đồng, báo cáo, thuyết trình theo phong cách ngôn ngữ chuyên nghiệp nhưng phải có tư duy phản biện, sáng tạo để tránh quá lệ thuộc vào công nghệ. Cần đưa ra chiến lược cân bằng như AI có thể hỗ trợ luyện tập hội thoại mô phỏng tình huống thương mại, nhưng kỹ năng mềm như đàm phán, thuyết phục, và xử lý tình huống thực tế vẫn cần được rèn luyện trực tiếp để tránh việc học viên chỉ quen thuộc sự mô phỏng theo công nghệ mà thiếu trải nghiệm tình huống kinh doanh thực tế với con người.

